

Түп-Каракол автожолу

Жайгашкан жери:
Кыргыз Республикасы

Долбоордун номери:
52367

Ишкердик тармак:
Транспорт

Мамлекеттик/жеке сектор:
Мамлекеттик

Экологиялык категориясы:
А

Долбоордун бекитилген күнү:
15-декабрь 2022 ж.

Абалы:
Концепция кароодон өткөн

Долбоордун кыскача мазмуну англис тилинде жарыяланган күн:
12-октябрь 2022 ж.

Долбоордун сүрөттөлүшү

Кыргыз Республикасынын (КР) чыгыш тарабында жайгашкан жана Ысык-Көлдүн түндүк жээгин бойлой өткөн Түп-Каракол автожолунун 32 км бөлүгүн кайра калыбына келтирүү максатында КРнын Транспорт жана коммуникация министрлигинин (ТКМ) колдонуусуна мамлекеттин кепилдиги алдында 46,2 млн еврого чейин өлчөмдө насыя берүү («Насыя»).

Долбоордун максаты

Сунушталган Долбоор 216,7 километрден ашык аралыкка созулган Балыкчы-Каракол автожолун кайра калыбына келтирүү программасына кирет, ал жол Ысык-Көл айланма автожолунун түндүк сегментинин бир бөлүгүн түзөт. Калган 184,7 километр жолду оңдоону Кыргыз Республикасы жана Ислам өнүктүрүү финансы институттары каржылаган.

ЕРӨБ насыясынан түшкөн каражаттар жолду калыбына келтирүүгө жана курулуш боюнча келишимдердин аткарылышын көзөмөлдөө функцияларын каржылоого жумшалат. Долбоор аяктагандан кийин Балыкчы-Каракол

автожолу толугу менен автомобиль жолдору үчүн эл аралык II категориядагы техникалык стандарттарга жооп бериши керек.

Долбоорду ишке ашыруу Борбор Азиялык Аймактык Экономикалык Кызматташтык Программасында (БААЭКП 1) каралган жол коридорунун бир бөлүгү болгон жана экономикалык өнүгүүнү жана транспорттук байланышты стимулдаштыруу, ошондой эле Кыргыз Республикасынын аймактык базарлар менен интеграциялык байланыштарын чыңдоо максатын аркалоо менен 2025-жылга чейинки Кыргыз Республикасынын автомобиль жолдорун өнүктүрүүнүн Улуттук стратегиясына киргизилген алты артыкчылыктуу автомобиль жолдорунун бири катары каралган 440 километрлик Ысык-Көл айланма жолундагы калган инфраструктуралык боштукту жоюуга мүмкүндүк берет.

Өткөөл таасири (ӨТ)

- **Инклюзивдүүлүк (ӨТнын алгачкы атрибуту).** Өлкөнүн мамлекеттик органдары менен макулдашылган диалог аркылуу Долбоор транспорт саясатында жана эмгек мамилелерин жөнгө салган саясий документтерде (иш менен камсыз кылуу саясатында) гендердик теңчиликке жетүүгө көмөк көрсөтөт. Мамлекеттик саясат маселелери жаатында ЕРӨБ тарабынан колдоо төмөнкүлөргө багытталат 1) транспорт жана курулуш тармактарында аялдардын иштөөсүнө чектөөлөрдү алып салууга; 2) инклюзивдик транспорттук стратегияны даярдоодо ТКМге көмөк көрсөтүү.
- **Жашоого жөндөмдүүлүгү (ӨТнын экинчи атрибуту).** Долбоорду ишке ашыруу жолдорду оңдоо иштерине каржылоонун көлөмүн көбөйтүү, КРнын бул тармактагы укуктук базасын чыңдоо жана зарыл институционалдык потенциалды күчөтүү аркылуу, ТКМ тарабынан жүргүзүлгөн жол секторуна кам көрүү боюнча иштердин сапатын жогорулатат.

Кардар жөнүндө маалымат

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫ

ЕРӨБдүн кардары болуп Кыргыз Республикасы эсептелет. Долбоордун түз пайда көрүүчүсү ТКМ болуп саналат. Долбоорду даярдоо жана ишке ашыруу үчүн жоопкерчилик ТКМдин алдында түзүлгөн Долбоорду ишке ашыруу тобуна (ДИТ) жүктөлөт.

ЕРӨБ каржылоосу

46,2 млн евро

Мамлекеттин кепилдиги алдында берилген насыя 46,2 млн евродо чейинки сумманы түзөт.

Долбоордун жалпы наркы

46,2 млн евро.

Долбоордун жалпы наркы 46,2 млн евроңу түзөт.

Толуктоо

ЕРӨБ азыркы учурда жергиликтүү коммерциялык банктардан алууга мүмкүн болбогон узак мөөнөткө берилүүчү насыя менен камсыз кылат. ЕРӨБ кошумча шарттарды түзүп берүү менен кардардын ишмердигинин стандарттарын жогорулатууга жардамдашат (мисалы, сатып алуунун принциптерин жана эрежелерин аткаруу, ошондой эле ЭСИП боюнча). Мындан сырткары, ЕРӨБ тармакта институционалдык жана жөңгө салуучу реформаларды ишке ашырууга колдоо көрсөтөт.

Экологиялык жана социалдык маселелер

Долбоор А категориясына кирет (ЭСС 2019-чыгарылыш). Долбоор Балыкчы-Каракол автожолунун 32 километрлик бөлүгүн, тактап айтканда, Кыргыз Республикасынын чыгышында жайгашкан жана Ысык-Көлдүн түндүк жээгин бойлой өткөн Түп-Каракол автожолун калыбына келтирүүнү карайт. Долбоордун алкагында Түп-Каракол автожолун 2 тилкеден 4 тилкеге кеңейтүү пландалып, Түптүн айланасына айланма жол куруу мүмкүнчүлүгү да каралууда.

Экологиялык жана социалдык таасирлерди баалоо (ЭСТБ) документтери 2022-жылдын 12-майында ЕРӨБ веб-сайтында ачык жарыяланган жана төмөнкү документтерди камтыган: ЭСТБнын жыйынтыктары боюнча отчет жана техникалык эмес резюме, эко-социалдык башкаруу планы (ЭСБП), эко-социалдык иш-аракеттер планы (ЭСИП), Кызыкдар тараптардын өз ара аракеттенишүү планы (КТӨАП), жерлерди алуу жана көчүрүү планы (ЖАКП), биологиялык ар түрдүүлүктү башкаруу планы (БАБП).

Долбоордук объекттин трассасы учурдагы жол менен өтөт. Ошондуктан, жолду калыбына келтирүү үчүн жер тилкелери дээрлик толугу менен учурдагы жол тилкесинин жана жол жээгинин чегинде жайгашкан, аны кеңейтүү үчүн анын түз өтүүчү жерлерин жана убактылуу иштер жүргүзүлө турган аянттарды гана бошотуу керек болот.

ЭСИПте улуттук мыйзамдарга ылайык Айлана-чөйрөгө тийген таасирди баалоо (АЧТБ) боюнча иш-чаралар, экологиялык (жаратылышты коргоо) жана курулушка байланыштуу уруксаттарды алуу каралган. Түп шаарын айланып өтүүчү жолду курууну долбоорго киргизүү маселесин чечүү үчүн буга чейин экологиялык жана социалдык критерийлерди камтыган жана кызыкдар тараптардын пикирлерин эске алуу менен көп критерийлүү талдоо жүргүзүлгөн. Жолду учурдагы трассада сактап, бирок туурасын тарытуу менен жаңылоо артыкчылыктуу вариант катары тандалып алынган.

Долбоорду ишке ашыруу менен инклюзивдик натыйжасына жетишүү пландаштырылууда, анткени жолду калыбына келтирүү Түп-Каракол автожолунун боюнда жашаган жергиликтүү калк үчүн, өзгөчө аялдар жана фермерлер үчүн пайдалуу болот, анткени бул жолдун бүтүшү менен оорукана, мектеп, бала бакча сыяктуу социалдык мекемелерге баруу, ошондой эле айыл чарба жана сүт

азыктарын сатуу үчүн жергиликтүү базарларга каттоо мүмкүнчүлүктөрүн жеңилдетет.

Бул долбоорго байланышкан негизги тобокелдиктердин бири подрядчылар өз милдеттерин билишин жана алар ЭСБда көрсөтүлгөн жана ага тиешелүү башкаруу пландарында аныкталган тобокелдиктердин алдын алуу, азайтуу, жеңилдетүү жана башкаруу боюнча адекваттуу чараларды көрүшүн камсыздоо. Подрядчылар экологиялык жана социалдык таасирлерди жана тобокелдиктерди азайтуу боюнча тиешелүү чараларды көрүшүн камсыздоо үчүн ЭСИП Эко-социалдык башкаруу системасын (ЭСБС) түзүүнү талап кылат. Подрядчылар абага чыгарылган зыяндуу заттардын кесепеттерин жөнгө салуу /жумшартуу, суунун сапаты, жердин мелиорациясы, жер кыртышынын үстүңкү катмарынын абалы, саламаттыкты сактоо жана коопсуздук техникасын, таштандыларды чогултуу жана жок кылуу, өзгөчө кырдаалдарга чара көрүү, эмгек мамилелери, жумушчулардын жашоо шарттары, жүрүм-турум кодексин (ЖК) колдонуу жана кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүүнү уюштуруу планын түзүүгө милдеттүү. ТКМ подрядчылардын иштерине мониторинг жүргүзүүгө милдеттүү. ТР-6га ылайык, ЕРӨБ биологиялык ар түрдүүлүктүн параметрлери курчап турган чөйрөгө жана социалдык таасирге жана курч жашоо чөйрөлөрүнүн абалына алдын ала баа берүү жөнүндө отчетто чагылдырылышы зарыл деп табылган. Алдын ала баалоодо белгиленгендей, бул аймакта эл аралык деңгээлде таанылган төрт биосфералык корук бар жана алардын бардыгы Долбоордун аймагына жакын жайгашкан: Ысык-Көл биосфералык коругу, Ысык-Көл мамлекеттик коругу, Рамсар тизмесине кирген Ысык-Көлдүн саздак жерлери жана Ысык-Көлдүн чыгыш бөлүгүндөгү канаттуулар жашаган аймак. Кеңири базалык маалыматтарды чогултуу жана жер үстүндөгү жана дарыя жээгиндеги экосистемалык зоналардагы биологиялык ар түрдүүлүктүн абалына жасалган талаа изилдөөлөрү көрсөткөндөй, долбоорлонгон жолго жакын жайгашкан жашоо чөйрөлөрүнүн көбү - мал жайуу үчүн пайдаланылган айдоо жерлерине, автожол кесип өткөн дарыялардын айланасында жайгашкан табигый жана жарым табигый аймактар. Бул аймакты изилдөөнүн жүрүшүндө андагы маанилүү жашоо чөйрөсүнө мүнөздүү өзгөчөлүктөрдүн жана биологиялык ар түрдүүлүктүн артыкчылыктуу параметрлеринин бар экендиги аныкталган. Мындай жашоо чөйрөлөрү, каралып чыккан чөйрөлөрдө тастыктагандай, аларда биологиялык ар түрдүүлүктүн сезгич параметрлеринин болушу менен мүнөздөлөт жана аларга уникалдуу экосистемалары менен чектеш дарыя бассейндери бар Ысык-Көл, жергиликтүү балык түрлөрү бар беш дарыя, *Astragalus projecturus* өскөн аймактар, алдын алуу чаралары катары Азиялык бакалардын жашоо чөйрөсү, Рамсар тизмегине кирген Ысык-Көлдүн саздуу жерлери жана Чыгыш Ысык-Көлдөгү канаттуулар үчүн маанилүү болгон, глобалдык маанидеги келгин же ал жерди мекендеген канаттуулар жашаган аймак кирет. Камералдык жана талаа изилдөөлөрү биологиялык ар түрдүүлүктүн артыкчылыктуу параметрлеринин бар экендигин аныктады. Долбоорлоо объектисинин биологиялык түрлөргө таасир этүүсүнүн белгиленген факторлору төмөнкүлөргө алып келет: өсүмдүктөрдүн жок болушу, жашоо зоналарынын жоголушу, түрлөрдүн өлүмү жана жашоо-турмушунун бузулушу, жергиликтүү гидрологиялык мүнөздөмөлөрдүн жана суунун сапатынын өзгөрүшү. Ошону менен бирге курулуш иштеринин кесепеттеринин убактылуу мүнөзүнө жана чектелгендигине байланыштуу алардын терс таасиринин деңгээли төмөн болуп

эсептелет. ТР-6, ЕБнын канаттуулар жана ГИПтер жашаган зоналар боюнча директиваларына ылайык алардын таасирин жумшартуунун зарыл чаралары биологиялык ар түрдүүлүктү башкаруу планына (ББП) жана ЭСИП, анын ичинде терс кесепеттерди болтурбоо боюнча долбоордук-конструктордук чечимдерге киргизилген, мисалы, сезгич параметрлери бар зоналарда (өзгөчө *quadrifolious tulip* *Tulipa tetraphylla* жана *Astragalus projecturus* өскөн жерлерде) иш жүргүзбөө, жаныбарлар үчүн жер астындагы жана жер үстүндөгү өткөөлдөрдү куруу, долбоордук объекттин суу агымдарына жана табигый жашоо чөйрөсүнө тийгизген таасирин азайтуу үчүн жолдо дренаждык тутумдарды орнотуу каралат. ББПда курулуш иштери башталганга чейин изилдөөлөрдү, таза оң натыйжаны алуу (табигый жашоо чөйрөсүн калыбына келтирүү, өсүмдүктөрдү көчүрүү) боюнча иш-чараларды жүргүзүү, курулуш иштери аяктагандан кийин мониторинг жүргүзүү жана публицистиканын мазмунун тиешелүү түрдө жаңыртуу каралган.

Долбоордук объект Ысык-Көл көлүнө куюучу бир нече дарыяларды жана суу агымдарын кесип өтөт. Дарыяларга жакын долбоордук объектти куруунун жүрүшүндө аймакты тазалоо, курулушчулардын убактылуу поселокторунан ачык көлмөлөргө тазаланбаган агынды сууларды көзөмөлсүз чыгарылышы жана суу алуу иштери жүргүзүлүшү мүмкүн. Белгиленгендей, бул таасирлер суу менен камсыздоону, саркынды сууларды чыгарууну жана дренажды уюштуруу боюнча деталдуу планды; мунай продуктуларынын төгүлүшүн болтурбоо жана ага каршы күрөшүү; өзгөчө кырдаалдарга даярдык көрүү жана алардын кесепеттерин жоюу боюнча пландарды аткаруунун аркасында жеңилдейт. Курулуш техникасын колдонуудан, казуу иштерин жүргүзүүдөн, жумушчулардын курулуш техникасынын кыймылынан келип чыккан ызы-чуу жана жер титирөө таасирлери алардын алдын алуу планында жана жол кыймылын башкаруу планында каралган чаралар менен жок кылынат. Калыбына келтирүү үчүн зарыл курулуш материалдарынын көпчүлүгүн түздөн-түз өлкөнүн өзүндө болгон запастардан, карьерлерден сатып алуу пландаштырылууда. Калдыктарды минималдаштыруу максатында курулуш материалдарын пайдалануу жана калдыктарды жок кылуу планына, ошондой эле кыртышты сарамжалдуу пайдалануу планына ылайык колдонулуучу материалдарды кайталап пайдаланууну жана зыянсыздандырууну жөнгө салуу талап кылынат.

Негизги социалдык тобокелдиктерге жер участкакторун алуу жана жергиликтүү тургундарды көчүрүү, жумушчу күчүнүн агылып келиши жана аны башкаруу, маданий-тарыхый маанидеги объектилерди сактоо, курулуш иштерин жүргүзүү этабында гендердик негиздеги зомбулук жана тийишүү (ГНЗТ) актыларын болтурбоо менен байланышкан тобокелдиктер кирет. Кардар тарабынан долбоорду аткаруунун жүрүшүндө турак жай курулуштарына, ишканаларга, жер участкакторуна жана башка мүлккө келтирилиши мүмкүн болгон зыян үчүн компенсацияны эсептөө жана төлөө үчүн, ошондой эле долбоор тийгизиши мүмкүн болгон үй-бүлөлөрдүн чарбалык тиричилиги үчүн терс кесепеттерди жоюу максатында ПИЗП ишке киргизилген. ПИЗП жана ТР-5ке ылайык кардар жергиликтүү тургундарды көчүргөнгө чейин башка аймакка жайгаштыруу планын даярдайт жана аткарат, ал ЕРӨБ тарабынан текшерилүүгө жана бекитилуугө тийиш. Автожол өтүүчү жолдун боюнда жайгашкан маданий-тарыхый маанидеги объекттер үчүн терс кесепеттерди болтурбоо максатында Подрядчы тарабынан долбоордук объектке карата маданий-тарыхый мурас объектилерин коргоо планы

түзүлүп, анда күтүүсүз табылгалар табылган учурда кылынуучу иш-аракеттердин тартиби каралат, ал долбоордук объектте иштеген кызматкерлерге жеткирилет.

ТКМ подрядчы тарабынан ТР-2ге ылайык келген кадр саясатынын принциптерин жана ченемдерин колдонууну, анын ичинде кызматкерлердин даттанууларын кароо боюнча органды түзүүнү камсыз кылат, анын курамына ГНЗТ актыларынын жасалышы боюнча жашыруун даттанууларды кароо механизми да кирет. Подрядчы кызматкерлеринин жана анын субподрядчыларынын убактылуу жашоосу үчүн бардык курулуштар улуттук санитардык-медициналык талаптарга жана ченемдерге ылайык, ошондой эле МФКнын жана ЕРӨБдүн кызматкерлерди жайгаштырууну уюштуруу боюнча директивалык материалдарына жараша долбоорлонот жана курулат. Мындан тышкары, подрядчы ГНЗТ боюнча жүрүм-турум кодексин колдонууга киргизүүгө жана бардык кызматкерлерди ушул жүрүм-турум кодексинде тыюу салынган жүрүм-турум формалары менен тааныштыруу үчүн киришүү инструктажын өткөрүүнү уюштурууга милдеттүү. Ошондой эле, долбоордук объектте иштеген кызматкерлерге байланыштуу ГНЗТ актыларын жасоо жөнүндө арыздарга жооп берүү маселелери боюнча тематикалык окуу уюштурулат.

Долбоорду ишке ашыруу жол кыймылынын коопсуздугун жогорулатууга багытталат, анткени учурдагы автотрасса тийиштүү түрдө тейленбеген жана коргоочу тосмолор менен жол белгилери жок. Кардар жол кыймылынын коопсуздугу маселелери боюнча көз карандысыз инспекциялык түзүмдү түзүүгө милдеттүү, ал ушул автотрасса үчүн түзүлгөн долбоордук-конструктордук документтердин мазмунун текшерет, ага жол кыймылынын коопсуздугун камсыз кылуу боюнча техникалык жана экономикалык жактан негизделген сунуштарды киргизет. Автотрасса анын бардык колдонуучуларынын коопсуздугун үзгүлтүксүз камсыз кылуу үчүн анын абалын мезгил-мезгили менен текшерип турууну талап кылат. Жол кыймылынын убактылуу схемасын киргизүү жана мезгил-мезгили менен кайра карап чыгуу, ошону менен бирге долбоор таасир эткен жергиликтүү калк менен консультациялардын жыйынтыгы боюнча жергиликтүү тургундарга жана ишканаларга анын таасирин азайтуу жана аларга максималдуу коопсуздукту камсыз кылуу зарыл.

КТӨАПта долбоор боюнча элге жарыяланган маалыматтар жана жергиликтүү калктын катышуусу менен өткөрүлүүчү коомдук угуулардын жыйынтыктары, ошондой эле алдыдагы коомдук угуулардын планы кыскача баяндалган. ТКМ долбоорду көзөмөлдөө боюнча инженер берген маалыматтардын негизинде долбоорду ишке ашыруунун терс кесепеттерин азайтуу боюнча подрядчылар тарабынан иш-чаралардын жүрүшүнө көз салат. Насыя берүүчүлөр ошондой эле экосоциалдык башкаруу пландарынын аткарылышынын жүрүшүн көзөмөлдөө жана ЕРӨБ үчүн отчеттуулукту үзгүлтүксүз түзүү үчүн экосоциалдык мониторинг маселелери боюнча консультантты тартышат.

Техникалык кызматташтык жана гранттык каржылоо

Кол коюлганга чейин:

ТС1. 75 миң евро суммасындагы **техникалык-экономикалык комплекстүү изилдөөгө** Түркия жана ЕРӨБ кызматташтык фондунун каражаттарынан төлөнөт.

ТС2. 289 миң евро суммасындагы экосоциалдык таасирди баалоо ЕРӨБ акционерлеринин атайын фондунун (ААФ) каражаттарынан менен төлөнөт.

ТС3. 75 миң евро суммасындагы **деталдаштырылган долбоордук-конструктордук документтерди** түзүүнү Түркия жана ЕРӨБ кызматташтык фондунун каражаттарынан төлөө сунушталууда.

ТС4. Алга жылган этапта **75 миң евро суммасындагы сатып алууларды** Түркия жана ЕРӨБ кызматташтык фондунун каражаттарынан төлөө сунушталууда.

Кол коюлгандан кийин:

ТС5. Долбоорду ишке ашыруу боюнча 300 миң евро суммасында колдоо көрсөтүүгө эл аралык донорлордун же адистештирилген финансы-насыя мекемесинин каражаттарынан төлөө сунушталат.

ТС6. 400 миң евро суммасындагы **регулятивдик ченемдерди өркүндөтүү боюнча колдоо** көрсөтүүгө эл аралык донорлордун же адистештирилген финансы-насыя мекемесинин каражаттарынан төлөө сунушталат.

ТС7. Мониторинг маселелери боюнча насыя берүүчүнүн консультантынын кызматына 75 миң евро суммасын эл аралык донорлордун же адистештирилген финансы-насыя мекемесинин каражаттарынан төлөө сунушталат.

ТС8. Гендердик проблематика боюнча консультациялык кызматтарга 200 миң евро суммасындагы гендердик проблематика боюнча консультациялык кызматтарды көрсөтүү программасынын багыты боюнча ААФ каражаттарынан төлөө сунушталат.

Компаниядагы байланыш адамы

Санжар Ибраимов, долбоорду ишке ашыруу боюнча топтун жетекчиси,
Кыргыз Республикасынын Транспорт жана коммуникация министрлиги
bishkekosh@gmail.com
+996 312 900 894
www.piumotc.kg
Кыргыз Республикасы, Бишкек 720017, Исанов көч. 42

Ишке ашыруунун кыскача баяндамасы

ДКМ акыркы жолу жаңыртылган күнү

12-октябрь 2022-жыл

Тиешелүү материалдар

- [Экосоциалдык таасирди баалоо](#)
Жарыяланган күн: 12.05.2022
- [Котормосу: Түп-Каракол жолу \(орусча\)](#)
Туру: PDF, Жарыяланган күн: 21.10.2022, Тили: Орусча

Өткөөлдүктү түшүнүү

Өткөөл мезгилдин таасирин өлчөө боюнча ЕРӨБдүн ыкмасы тууралуу кошумча маалымат [бул жерде](#) жеткиликтүү

Ишмердик мүмкүнчүлүктөрү

Ишмердик мүмкүнчүлүктөрү же сатып алуулар боюнча маалымат алуу үчүн кардар компания менен байланышыңыз.

ЕРӨБ менен ишмердик мүмкүнчүлүктөрү үчүн (сатып алууларга тиешеси жок) төмөнкү даректер боюнча байланышыңыз:

Тел: +44 20 7338 7168

Email: projectenquiries@ebrd.com

Мамлекеттик сектордогу долбоорлор үчүн [ЕРӨБ Сатып алуулар](#) баракчасына кайрылыңыз:

Тел: +44 20 7338 6794

Email: procurement@ebrd.com

Жалпы маселелер

Конкреттүү суроо-талаптар [ЕРӨБдүн маалыматтык суроо-талаптар формасы](#) аркылуу берилет.

Экологиялык жана социалдык саясат (ЭСС)

[ЭССде](#) жана долбоорлорду ишке ашыруу талаптарында (ИТ) ЕРӨБ «экологиялык жактан негизделген жана туруктуу өнүктүрүүгө» көмөктөшүү боюнча өзүнүн милдеттемелерин аткаргандыгы тууралуу ыкмалар баяндалган. ЭСС менен ИТ кардарлардын коомдук маалыматтар жана консультациялар тууралуу улуттук мыйзамдардын талаптарын сактоосу керектиги жөнүндө конкреттүү жоболорду, кызыкдар тараптардын, анын ичинде экологиялык көйгөйлөр, кардарлардын жана долбоордун социалдык натыйжалуулугу

боюнча көйгөйлөрү менен арыздарын алуу жана аларды чечүүнү жеңилдетүү үчүн даттанууларды кароо механизмдерин түзүүнү өзүнүн ичине камтыйт. Экологиялык жана социалдык тобокелчиликтердин мүнөзү жана масштабына жана долбоордун таасир этүүлөрүнө жараша ЕРӨБ өзүнүн кардарларынан зарыл болгон учурларда долбоорлорду жүзөгө ашыруунун жыйынтыгында келип чыга турган тобокелчиликтер менен таасирлер же кызыкдар тараптар менен маңыздуу консультацияларды жүргүзүү, ошондой эле Кайтарым байланышты кароо жана ага реакция кылуу жөнүндө маалыматтарды ачыктоону кошумча талап кылат.

Бул жагдай тууралуу ЕРӨБдүн тажрыйбасы жөнүндө тагыраак маалыматтар [ЭССде](#) баяндалган.

Ишкердик жоопкерчилик жана нормаларды сактоо

ЕРӨБдүн Шайкештикти көзөмөлдөө башкармалыгы (ШКБ) жоопкерчиликтүү башкарууну илгерилетип, ЕРӨБдүн ишмердигинин бардык аспектилеринде, эл аралык алдыңкы тажрыйбага ылайык, ишкердик жоопкерчиликтиң эң жогорку стандарттарын колдонууну камсыз кылат. ЕРӨБдүн долбоорлору үчүн кабыл алынгыс укуктук жана кадыр-барк тобокелдиктерин четтетүү максатында ЕРӨБдүн бардык кардарлары тарабынан ишкердик жоопкерчиликтиң сакталышы текшерилет. ЕРӨБ долбоорлорду алдын ала баалоо жана бекитүү баскычтарында көйгөйлүү маселелерди аныктоо жана четтетүү анын келишимдеринин кадыр-баркынын тазалыгын камсыз кылуунун эң натыйжалуу жолу деп эсептейт. Шайкештикти көзөмөлдөө башкармалыгы (ШКБ) бул алдын алуу иш-аракеттеринде маанилүү ролду ойнойт жана инвестициядан кийинки баскычта ЕРӨБдүн кадыр-баркы үчүн жаралуучу тобокелдиктерге көзөмөл жасоого жардам берет.

ЕРӨБ ШКБ, ошондой эле, ЕРӨБ тарабынан каржыланган долбоорлордо алдамчылык, коррупция жана кызматтык мыйзам бузуулар жөнүндө маалыматтарды текшерүү үчүн жооптуу. Эгерде ЕРӨБдүн ичинде же андан сыртта кимдир бирөө алдамчылык же коррупция бар деп шектенсе, анда ал ШКБнын башкы директоруна жазуу түрүндө compliance@ebrd.com электрондук дареги боюнча бул жөнүндө билдирүүсүн жиберсе болот. Бардык билдирилген фактылар ШКБ тарабынан тиешелүү чараларды көрүү үчүн каралып чыгат. Бардык билдирүүлөр, анын ичинде белгисиз адамдардан келген билдирүүлөр да, текшерилет. Билдирүүлөр ЕРӨБдө колдонулган же ал иштеген өлкөнүн каалаган тилинде жазылышы мүмкүн. Мындай маалымат жакшы максатты көздөп жеткирилиши керек.

Маалыматтын жеткиликтүүлүгү жөнүндө саясат (МЖС)

МЖС, 2020-жылдын 1-январынан тарта күчүнө киргенден кийин ЕРӨБдүн маалыматты кантип ачыктаарын жана өзүнүн стратегияларынан, саясаттарынан жана операцияларынан кабардар болуусу менен аларды түшүнүүсүн жогорулатуу максатында кызыкдар тараптар менен кантип кеңешерин

аныктайт. Бар маалымат менен таанышуу үчүн ЕРӨБдүн веб-сайтындагы [Маалыматтын жеткиликтүүлүгү жөнүндө саясат](#) бетине кириңиз.

Маалымат алууга конкреттүү суроо-талаптарды [ЕРӨБдүн суроо-талаптар формасы](#) менен жөнөтүүгө болот.

Долбоорлор боюнча Көзкарандысыз Отчеттуулук Органы (ДКОО)

Эгер экологиялык, социалдык же маалымат ачыктыгына байланыштуу көйгөйлөрдү Кардар же Банк менен чечүү (мисалы, Кардардын долбоор деңгээлиндеги даттануу механизми аркылуу же Банк жетекчилиги менен түз сүйлөшүү аркылуу) аракеттери жыйынтык бербесе, жеке тараптар жана уюмдар аларды тынчсыздандырган көйгөйлөрдү ЕРӨБдүн Долбоорлор боюнча Көзкарандысыз Отчеттуулук Органына (ДКОО) кайрыла алышат.

ДКОО арыз берүүчүлөрдүн оюнча долбоор зыян келтирди же зыян келтириши ыктымал болгон маселелерди көз карандысыз карап чыгат. ДКООнун максаты: экологиялык, социалдык жана маалыматты ачыктоо көйгөйлөрүн чечүүдө долбоордун кызыкдар тараптарынын ортосундагы диалогду колдоо, Банк өзүнүн [Экологиялык жана социалдык саясатынын](#) жана [Маалыматтын жеткиликтүүлүгү жөнүндө саясатынын](#) долбоорго тиешелүү жоболорун сактаганын же сактабаганын аныктоо жана, зарыл учурларда, ал саясаттардын талаптарынан четтөөнү тууралоо, о.э. Банк тарабынан келечекте андай учурларга жол берилбешин камсыз кылуу.

[Долбоорлор боюнча Көзкарандысыз Отчеттуулук Механизмдери веб-сайтына](#) кирип, ДКОО жана анын мандаты боюнча кошумча маалымат алыңыз; текшерүү жүргүзүү үчүн [Суранычты](#) кантип тапшыруу керек; же ДКОО жана суранычты жиберүү боюнча колдонмо жана көбүрөөк маалымат алуу үчүн ДКОО менен ipam@ebrd.com электрондук почтасы аркылуу байланышыңыз.

ДКОО жана анын мандаты жөнүндө көбүрөөк билүү үчүн [Долбоордун Көз карандысыз Механизминин веб -баракчасына баш](#) багыңыз ; текшерүү [үчүн суроо-талапты](#) кантип тапшыруу керек; же ДКОО менен ДКОО жана суроо-талапты кантип тапшыруу боюнча жетекчиликти жана көбүрөөк маалымат алуу үчүн ipam@ebrd.com электрондук почтасы аркылуу байланышыңыз.